

**UCHWAŁA NR LXVI/182/23
RADY MIEJSKIEJ W SZCZAWNIE-ZDROJU**

z dnia 27 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.) Rada Miejska w Szczawnie-Zdroju uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczawna-Zdroju.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 roku i podlega opublikowaniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Szczawnie-Zdroju

Adam Jennings

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
na lata 2024-2027**

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych, zdrowotnych oraz indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków czy uzależnień od szkodliwych zachowań. Program zawiera zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.), które nakładają na Gminę obowiązki związane z prowadzeniem działań polegających przede wszystkim na:

- przeciwdziałaniu zagrożeniom uzależnienia,
- ograniczeniu spożycia napojów alkoholowych i zażywania narkotyków,
- zwiększeniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków bądź szkodliwych zachowań oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielaniu pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy uzależnień, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej oraz edukacyjnej dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii czy uzależnieniom behawioralnym, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych lub opiekuńczo-wychowawczych,
- wspomaganie działalności służącej rozwiązywaniu problemów społecznych prowadzonej przez instytucje, organizacje pozarządowe czy osoby fizyczne,
- podejmowaniu interwencji w stosunku do osób, które pomimo konieczności nie poddają się leczeniu odwykowemu,
- wspieraniu zatrudnienia osób uzależnionych od alkoholu czy narkotyków po zakończeniu przez nich terapii odwykowej,
- występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- redukcji szkód społecznych spowodowanych uzależnieniem bądź współuzależnieniem.

Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o Program uchwalony przez Radę Miejską. Program ten jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań profilaktycznych oraz naprawczych, zmierzających do ograniczenia spożycia alkoholu czy używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Szczawnia-Zdroju. Realizowany jest przy współudziale osób fizycznych i prawnych, instytucji rządowych i samorządowych, w tym Policji, Straży Miejskiej, Sądu, Prokuratury oraz organizacji pozarządowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień, edukacją, kulturą, sportem, rekreacją oraz pomocą społeczną. Głównym celem Programu jest ograniczenie

skali alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców oraz wynikających z tego negatywnych skutków społecznych.

Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych i narkotykowych w Szczawnie-Zdroju oraz uwzględnia lokalne potrzeby i możliwości realizacji pod względem prawnym, organizacyjnym, administracyjnym i ekonomicznym. Sposoby realizacji zadań ujętych w Programie dostosowane są zarówno do potrzeb, jak i możliwości ich realizacji w Szczawnie-Zdroju, w oparciu o posiadane zasoby.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Diagnoza problemów związanych z nadużywaniem alkoholu:

1) szkody u młodzieży pijącej alkohol:

- a) wczesna inicjacja,
- b) zahamowanie rozwoju psychofizycznego,
- c) straty rozwojowe,
- d) pogorszenie stanu zdrowia,
- e) demoralizacja nieletnich;

2) szkody u dorosłych nadużywających alkoholu:

- a) uzależnienie,
- b) dysfunkcje w sferze rodziny oraz utrata więzi z bliskimi,
- c) uszkodzenie zdrowia oraz przedwczesna umieralność,
- d) problemy finansowe;

3) szkody u członków rodziny z problemem alkoholowym:

- a) przemoc w rodzinie,
- b) demoralizacja,
- c) ubóstwo,
- d) czerpanie negatywnych wzorców;

4) naruszenie prawa i porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe:

- a) zjawisko przemocy,
- b) agresja wśród młodzieży,
- c) znaczna ilość wykroczeń i przestępstw popełniana przez osoby w stanie nietrzeźwości,
- d) prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu;

5) naruszenie prawa związanego z obrotem alkoholem:

- a) sprzedaż alkoholu osobom nieletnim,
- b) sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym,
- c) niedozwolona reklama i promocja napojów alkoholowych;

6) brak wiedzy i nieprawidłowe postawy w związku z nadużywaniem alkoholu.

2. Diagnoza problemów związanych z używaniem narkotyków:

- 1) szkody zdrowotne i społeczne powodowane przez długotrwałe używanie substancji psychoaktywnych, w tym uzależnienie i inne poważne szkody somatyczne, psychiczne i społeczne;
- 2) zachowania podejmowane pod wpływem narkotyków stanowiące potencjalne zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa;
- 3) szkody wynikające z narkotyzowania się młodzieży oraz eksperymentowania z użyciem środków psychoaktywnych;

- 4) zagrożenia dla rozwoju osobistego, w tym nieprawidłowy sposób zaspokajania potrzeb rozwojowych, problemy ze zdobyciem wykształcenia, konflikty z prawem itp.;
- 5) szkody doznawane przez dzieci osób uzależnionych od narkotyków;
- 6) naruszanie prawa związane z obrotem narkotykami.

3. Diagnoza problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi:

- 1) szkody zdrowotne i społeczne, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, wynikające z nadmiernego korzystania z internetu, mediów społecznościowych, gier na urządzeniach elektronicznych (komputer, smartfon, konsola, gry wideo itp.), szkody z korzystania z urządzeń mobilnych przez najmłodsze dzieci, tj. w wieku 1 – 6 lat, w tym uzależnienie i symptomy odstawienne, inne poważne szkody somatyczne, psychiczne i społeczne;
- 2) straty materialne i społeczne jednostki oraz jej otoczenia wynikające z zaburzenia uprawiania hazardu (tzw. patologicznego hazardu);
- 3) zagrożenia dla zdrowia i życia, zwłaszcza młodych osób, wynikające z zaburzeń odżywiania (np. anoreksji, bulimii), z tanoreksji (nadmiernego opalania się) czy nadmiernego uprawiania ćwiczeń fizycznych;
- 4) zagrożenia dla rozwoju osobistego osób z uzależnieniami behawioralnymi, w tym nieprawidłowy sposób zaspokajania potrzeb rozwojowych;
- 5) szkodliwość dla codziennego funkcjonowania osoby uzależnionej w różnych sferach życia (rodzinnej, zawodowej, zaniechanie innych źródeł zainteresowań, izolacja społeczna).

III. CELE PROGRAMU WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY

1. Cele Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- 1) ograniczenie spożycia napojów alkoholowych wśród mieszkańców Szczawna-Zdroju,
- 2) udzielanie pomocy prawnej i socjoterapeutycznej osobom nadużywającym alkoholu i ich rodzinom,
- 3) współpraca i wspieranie środowisk działających na rzecz szeroko pojętej profilaktyki, propagowania zdrowego stylu życia oraz rozwiązywania problemów uzależnienia i współuzależnienia,
- 4) realizacja programów psychoedukacyjnych wpływających na postawy i zachowania ważne dla zdrowia, w szczególności wśród młodzieży i grup podwyższonego ryzyka,
- 5) zmniejszenie skutków nadużywania napojów alkoholowych, a w szczególności przemocy domowej,
- 6) zmiana zachowań i postaw wobec zjawiska alkoholizmu, zwłaszcza osób młodych.

2. Cele Programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii:

- 1) ograniczenia występowania zjawiska narkomanii, zwłaszcza wśród młodzieży,
- 2) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych narkomanii,
- 3) realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych w wymienionym zakresie.

3. Cele Programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym:

- 1) ograniczenia skali zjawiska uzależnień behawioralnych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży,
- 2) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych będących konsekwencjami uzależnień behawioralnych,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej skierowanej głównie do dzieci i młodzieży.

IV. ZADANIA GMINY W RAMACH PROGRAMU

Zadania Gminy do realizacji w ramach programu:

- 1) zapewnienie dostępu osobom uzależnionym do specjalistycznej pomocy terapeutycznej;
- 2) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia w specjalistycznych placówkach leczenia odwykowego, a w określonych przypadkach kierowanie spraw do sądu celem prawnego przymuszenia do leczenia odwykowego;

- 3) udzielanie osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym pomocy terapeutycznej w celu podjęcia leczenia odwykowego, przede wszystkim poprzez punkty konsultacyjne oraz grupy wsparcia typu AA – dla osób uzależnionych od alkoholu, AL-ANON – dla osób współuzależnionych od alkoholu;
- 4) udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy uzależnień;
- 5) realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych, w tym pozaszkolnych, kierowanych do dzieci i młodzieży celem kształtowania właściwych postaw moralno-społecznych, kampanii informujących m.in. o szkodliwości substancji psychoaktywnych, o skutkach uzależnień behawioralnych oraz wprowadzanie problematyki przeciwdziałania uzależnieniom do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych działających w systemie oświaty;
- 6) zapewnienie funkcjonowania punktu dziennej opieki dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- 7) dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych lub socjoterapeutycznych;
- 8) organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia;
- 9) zagospodarowywanie czasu wolnego i propagowanie zdrowego trybu życia w ramach organizacji regularnych zajęć sportowych prowadzonych nieodpłatnie;
- 10) organizacja form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka, w tym organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, rozwijających zainteresowania;
- 11) wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, tj.: wsparcie materialne, edukacyjne i lokalowe podmiotów, które statutowo zajmują się rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- 12) wspomaganie organizatorów realizujących różne formy spędzania wolnego czasu, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, programów profilaktycznych, zawodów i wydarzeń sportowych, organizacji czasu wolnego podczas ferii i wakacji;
- 13) wspieranie zatrudnienia osób uzależnionych po ukończeniu przez nich terapii odwykowej oraz integrowanie osób uzależnionych ze społeczeństwem z wykorzystaniem pracy socjalnej;
- 14) pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom dotkniętym ubóstwem oraz brakiem integracji ze społeczeństwem;
- 15) upowszechnianie stosowania procedury „Niebieskiej Karty” oraz koordynacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem uzależnienia;
- 16) działania zmierzające do ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 17) budowanie skutecznych form kontroli i współpracy z placówkami, które prowadzą sprzedaż lub podaż napojów alkoholowych;
- 18) ograniczanie dostępności alkoholu poprzez szkolenia sprzedawców w zakresie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw;
- 19) finansowanie udziału w szkoleniach i konferencjach służących podnoszeniu kwalifikacji osób współpracujących z uzależnionymi i ich rodzinami oraz podejmowanie działań zmierzających do zdobycia przez osoby pracujące z młodzieżą umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo uzależnienia;
- 20) prowadzenie akcji informacyjnej na terenie Gminy o możliwościach uzyskania pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej;
- 21) włączanie się Gminy w ogólnopolskie i regionalne kampanie profilaktyczno-edukacyjne;
- 22) współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Strażą Miejską, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej i innymi instytucjami w celu koordynacji działań w zakresie rozpoznawania zjawiska uzależnienia od strony łamania prawa i przejawów agresji, szczególnie wobec rodziny;
- 23) współpraca z kuratorami zawodowymi i społecznymi, asystentem rodziny oraz pedagogami szkolnymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem uzależnienia;

- 24) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu, Przychodnią Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień "Anima" w Wałbrzychu, Zakładem Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze w zakresie pomocy osobom uzależnionym;
- 25) współpraca z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz z przedstawicielami samorządu terytorialnego szczebla powiatowego i wojewódzkiego w zakresie realizacji programów profilaktycznych, szkoleń i monitorowania problemów uzależnień.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizację Programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych powierza się Urzędowi Miejskiemu przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz pozostałymi jednostkami organizacyjnymi Gminy.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Programu są dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody z opłat za wydane zezwolenia na podstawie art. 18 lub art. 18¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W Szczawnie-Zdroju działa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana na zasadach określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Za przygotowanie i udział w posiedzeniach (minimum dwóch w ciągu miesiąca) oraz innych pracach Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie zryczałtowane brutto w następującej wysokości:

- a) przewodniczącemu Komisji - 600 zł (sześćset złotych brutto),
- b) członkom Komisji – 500 zł (pięćset złotych brutto).